

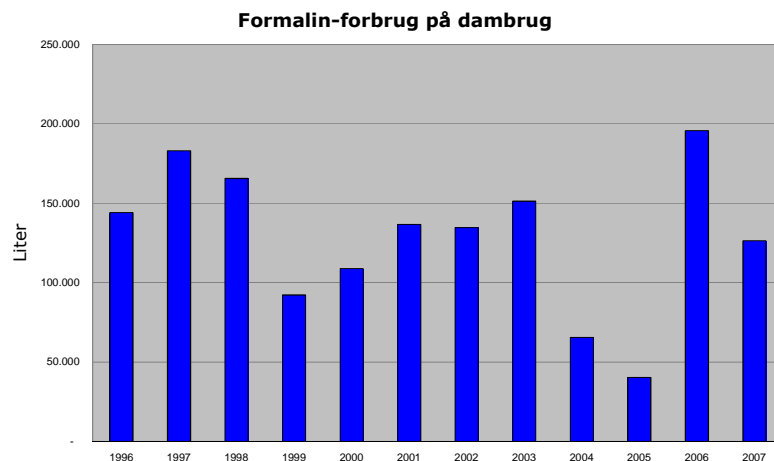
Formalin og dambrug

Anvendes der formalin i dambrugserhvervet?

Ja, ligesom i al anden husdyrproduktion anvendes der desinfektionsmidler. Formalin (vandig opløsning med stoffet formaldehyd) anvendes til vanddesinfektion i forbindelse med parasit- og svampeinfektioner.

Hvor meget anvendes der?

Forbruget de sidste 10 år kan ses af nedenstående diagram.

Kilde: Miljøstyrelsens og By- og Landskabsstyrelsens punktkilderrapporter samt årsindberetninger fra dambrugerne.

Hvilke tiltag gør erhvervet for at nedbringe forbruget?

Gennem de sidste 5 år har der i erhvervet været fokuseret på at optimere brugen, reducere forbruget og helt substituere formalin. Resultaterne er på mange områder lovende. I foråret blev der udgivet rapport, som dokumenterer at alternative behandlingsmetoder medfører, at dosis i mange tilfælde kan reduceres til 1/5 og at formalin i flere henseender kan helt erstattes med mere miljø- og arbejdsmiljøvenlige midler som eks. brintoverilteprodukter. Der findes dog områder som stadig skal belyses nærmere.

Er der en risiko for, at forbrugeren spiser en fisk med formalin?

Nej. EU har således vurderet formaldehyd fødevarer sikkerhedsmæssigt og fastsat at der ingen tilbageholdelsestid skal være efter anvendelsen.

Er der en risiko for dambrugerne der håndterer formalin?

Ja. Formalin kan ved berøring/indånding være sundhedsskadelig. Derfor er den praktiske anvendelse også underlagt særlige stramme restriktioner. Indkøb og anvendelsen kræver således også særlig tilladelse fra henholdsvis Politi og Arbejdstilsynet.

Udledes der i forbindelse med behandlinger formaldehyd til miljøet?

Ja, og det er ikke ny viden. En undersøgelse, som erhvervet udførte i samarbejde med Danmarks Fiskeri Undersøgelser (DFU), Danmarks Miljø Undersøgelser (DMU) og Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole (KVL) i 2002 -2004 viste, at der afhængig af opholdstiden på dambruget og anvendelsen af forskellige rensningsforanstaltninger bliver udledt varierende mængder. Nyere undersøgelser har dog vist at omsætningshastigheden på dambruget er langsommere end forventet.

Er der risiko for, at vandmiljøets dyreliv påvirkes negativt?

Hvis anvendelsen tilrettelægges ud fra nyeste viden er det et klart nej. Dette kræver dog på flere områder ændrede behandlingsmetoder og evt. indførelse af forskellige rensningsteknologier. Der er dog aldrig påvist nogen former for negative miljøeffekter i forbindelse med dambrugenes brug af medicin og hjælpepestoffer.

Er der andre kilder til formaldehyd vandmiljøet?

Ja helt naturlig dannes og nedbrydes formalin i naturen. Formalin anvendes også i industrien og landbruget.

Er det korrekt at de nyere såkaldte "model 3 dambrug" bruger meget formalin?

Ja det har desværre vist sig, at parasit-infektioner forekommer oftere i denne type anlæg. Forbruget er derfor ofte mere end 3 gange så stort pr. kg. produceret fisk sammenlignet med traditionelle anlæg. Til gengæld er udledningen af formaldehyd meget mindre i disse anlæg, fordi opholdstiden er lang og rensningsforanstaltninger så som biofiltrering og plantelaguner omsætter formalinen forholdsvis hurtigt.

Har dambrugerne de fornødne tilladelser?

Nej ikke alle udledningstilladelser er på plads endnu. Primært fordi det har taget lang tid at fastsætte kravværdier og skaffe viden om udledningens størrelse. I foråret 2008 underkendte Miljøklagenævnet det eksisterende administrationsgrundlag og sagsbehandlingen gik i stå. Miljøstyrelsen arbejder nu på at udarbejde et nyt.

Hvad er Dansk Akvakultur strategi på området?

Dansk Akvakultur vil arbejde for, at brugen af stoffet formalin på ferskvandsdambrug udfases i løbet af 5 år. Udfasningen skal foregå løbende i den grad substitution med andre stoffer muliggøres og rensningsteknologier kan indføres. Brugen af stoffet må ikke medføre en betydelig negativ effekt på faunaen i vandløbene.

Silkeborg den 28. november 2008